

Asiakirjapyyntöön vastaaminen

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille 18.11.2021 osoittamassaan kantelussa arvostellut Vantaan kaupungin ja sen eräiden viranhaltijoiden sekä kaupunginvaltuuston puheenjohtajan menettelyä Vantaan yleiskaavaan 2020 liittyvässä asiassa. Hän ei kantelun mukaan ollut pyynnöstään huolimatta saanut kaikkia kaavan suunnitteluvaiheen asiakirjoja. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja oli lisäksi menetellyt kantelijan näkemyksen mukaan lainvastaisesti, kun yleiskaavaa koskeva muutosesitys oli käsitelty valtuustossa palautusesityksenä. Vantaan kaupunki oli kyseisen menettelyn hyväksyessään omaksunut kantelun mukaan virheellisen menettelytavan.

SELVITYS JA VASTINE

Vantaan kaupunki on pyynnöstäni toimittanut 10.6.2022 päivätyn selvityksen, josta kantelija on antanut vastineensa.

RATKAISU

Asiakirjapyyntöön käsittely

Kantelija on Vantaan kaupungin yleiskaava-arkkitehdille 3.11.2020 lähettämässään sähköpostiviestissä pyytänyt kaavan rajauksen suunnitteluun ja valmisteluun liittyviä asiakirjoja. Yleiskaava-arkkitehti on kantelijalle samana päivänä antamassaan vastauksessa toistanut aiem-

massa vastauksessa ilmoittamansa todeten muun ohessa, että yleiskaavaehdotuksen maankäyttöratkaisu on syntynyt tavanomaisena suunnittelutyönä, mikä on suurelta osin ajattelua. Suunnitteluvaiheista on säännöllisesti kautta prosessin raportoitu yleiskaavatoimikunnalle, ja jokaisesta käsittelykerrasta löytyy kokousesitykset. Näihin kokousesityksiin kiteytyy kantelijalle annetun vastauksen mukaan varsin monipuolisesti suunnittelijoiden tuottamia ajatuksia. Vastauksessa on lisäksi todettu, että tällaisesta tavanomaisesta suunnittelutyössä syntyvästä aineistosta ("työn tiimellyksessä syntyy kaikenlaista lippulappua & tussitaulupiirrosta ja paljon keskustellaan ääneen, mistä jäljitettävien jälki jää lähinnä tekijöiden muistiin") valitettavasti on epätodennäköistä löytää enää mitään konkreettista materiaalia, jos kaikesta koskaan paperia on ollutkaan. Viestin lopussa hän ilmoittaa vielä pahoittelevansa, että sellaista materiaalia, jota kantelija kysyy, ei yksinkertaisesti ole olemassa.

Kantelussa esitetään, ettei ole uskottavaa, ettei kyseisen alueen muutoksesta pientaloalueesta kerrostaloalueeksi olisi syntynyt valmistelussa mitään dokumenttia.

Vantaan kaupungin selvityksessä todetaan, että kantelijalle on selkeästi ilmoitettu, että sellaisia asiakirjoja, joita hän pyytää, ei voida luovuttaa, koska niitä ei ole olemassa. Kantelijalle on toimitettu asiaa koskevat julkiset asiakirjat. Selvityksessä viitataan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 5 §:n 3 momentin 4 kohtaan, joka koskee työtehtävien hoitamisen seurauksena tehtyjä muistiinpanoja ja sitä vastaavia merkintöjä, joita julkisuuslaki ei koske. Kaupunki katsoo, ettei kantelijan oikeuksia ole näin ollen rikottu.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:n 3 momentissa säädetään, että jos virkamies tai muu pykälän 2 momentissa tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on muun ohella ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy ja tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi.

Saadun selvityksen perusteella kantelijalle on ilmoitettu asiakirjan antamisesta kieltäytymisen syy. Häneltä ei kuitenkaan ole tiedusteltu, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi.

Laillisuusvalvonnassa on vakiintuneesti katsottu, että vaikka viranomaisella ei olisi pyydettyä asiakirjaa, asiakirjan pyytäjältä tulee selostetun lainkohdan mukaisesti tiedustella, haluaako tämä asiasta viranomaisen päätöksen (ks. viimeaikaisesta ratkaisukäytännöstä apulaisoikeuskanslerin päätös 2.2.2023 dnro [OKV/3411/10/2021](#) ja päätökseni 16.2.2023 dnro [OKV/539/10/2022](#) viitteineen).

Kaupunginvaltuuston menettely kaavan käsittelyssä

Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.1.2021 § 14 valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen, joka 28.6.2022 antamallaan päätöksellä (nro [H3728/2022](#)) hylkäsi yleiskaavaa koskevan valituksen muun muassa niiltä osin kuin oli kysymys asian käsittelystä palautusesityksenä. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan se, että yleiskaavan hyväksymistä koskevassa kaupunginvaltuuston kokouksessa yleiskaavaratkaisujen muutosehdotukset on käsitelty niiden tulkitun merkittävyyden vuoksi kaavan uudelleen nähtäville asettamista edellyttävinä muutoksina yleiskaavaan ja siten palautusesityksinä, ei ole ollut valituksessa esitetyllä tavalla lainvastainen menettelytapa.

Korkein hallinto-oikeus ei päätöksellään 8.12.2022 (H3595/2022) myöntänyt asiassa valituslupaa. Hallinto-oikeuden päätös jäi siten lainvoimaiseksi.

Minulla ei kerrottuun nähden ole perusteita todeta Vantaan kaupunginvaltuuston menetelleen asiassa lainvastaisesti.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kantelijan asiakirjapyyntöä ei saadun selvityksen mukaan ole käsitelty viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:n 3 momentin mukaisella tavalla. Kantelijalta olisi tullut tiedustella, haluaako hän pyytämiensä asiakirjojen toimittamatta jättämisestä muutoksenhakukelpoisen viranomaisen päätöksen.

Saatan kerrotun näkemykseni Vantaan kaupungin tietoon.

Muilta osin asiassa ei ole ilmennyt mitään sellaista, joka antaisi aiheutta toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Anu Rätty